

Janakkalan kunta, tilapäinen valiokunta, 1. kokous 29.1.2024 (17:55–19:05)

Kokouspaikka Janakkalan kunnanvirasto, Päivärinne-kokoushuone

Saapuvilla Rauno Kurki, puheenjohtaja
Pirjo Kilpeläinen, varapuheenjohtaja

Anssi Lepistö, jäsen
Emilia Tamminen, jäsen
Merja Kari, jäsen

Esa Ryöppy, pöytäkirjanpitäjä
Pekka Romo, oikeudellinen avustaja

Maija Nivala, Janakkalan kunnan hallinto- ja henkilöstöjohtaja,
kutsuttuna

1. Puheenjohtaja Rauno Kurki avasi kokouksen kello 17:55.
2. Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi, että Janakkalan kunnanvaltuusto on kokouksessa 29.1.2024 asettanut tilapäisen valiokunnan (Kvalt 29.1.2024 § 4). Päätös on hyväksytty ja tarkastettu heti kokouksen jälkeen. Päätös on perustunut Janakkalan kunnanhallituksen esitykseen tilapäisen valiokunnan asettamisesta valmistelemaan kunnanhallituksen vapauttamista tehtävästään.

Merkitään, että päätökseen ei ole valitusoikeutta eli se on lainvoimainen.

Puheenjohtaja totesi, että valtuusto oli valinnut valiokuntaan tämän pöytäkirjan Rauno Kurjen, Pirjo Kilpeläisen, Anssi Lepistön, Merja Karin ja Emilia Tammisen. Puheenjohtajaksi oli valittu Rauno Kurki ja varapuheenjohtajaksi Pirjo Kilpeläinen.

Koska puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kaikki muut varsinaiset jäsenet olivat saapuvilla, puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

3. Valiokunnan pöytäkirjanpitäjän ja oikeudellisen avustajan valinta

Valiokunta päätti yksimielisesti valita pöytäkirjanpitäjäksi oikeustieteen maisteri Esa Ryöppyn (Ryöppy) ja oikeudelliseksi avustajaksi asianajaja Pekka Romon.

4. Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Valiokunta päätti yksimielisesti valita tämän kokouksen pöytäkirjan tarkastajiksi Pirjo Kilpeläisen ja Anssi Lepistön.

5. Työjärjestyksen hyväksyminen

Päätettiin hyväksyä tästä pöytäkirjasta ilmenevä asialista työjärjestykseksi.

6. Jäsenten esteettömyys ja kelpoisuus tehtävään

Todettiin, että kysymys on kunnanhallituksen mahdolliseen vapauttamiseen liittyvästä tilapäisen valiokunnan asettamisesta. Siksi tilapäiseen valiokuntaan on voitu lain mukaan valita valtuutettuja ja varavaltuutettuja, jotka eivät saa olla kunnanhallituksen jäseniä tai varajäseniä. Valiokunnan jäsenellä ei saa olla henkilökohtaista osaa asiaan. Valiokuntaan on valittava lain edellyttämä määrä miehiä ja naisia.

Tarkastettiin ja todettiin, että varsinaiset jäsenet ja varajäsenet ovat valtuuston päätöksen mukaisesti kelpoisia valiokunnan jäsenen tehtävään, ja että kokoonpano täyttää tasa-arvoedellytyksen.

7. Valiokunnan tehtävän hoitaminen

Merkittiin, että valiokunnan tehtävänä on valmistella valtuustolle päätösehdotus siitä, voidaanko Janakkalan kunnanhallitus erottaa.

Asiasta käytiin keskustelu päätöksenteon perusteista ja edellytyksistä:

Kysymys on osaksi siitä, että valtuutettu Petri Hakamäki on eronnut Suomen Keskustan valtuustoryhmästä ja perustanut oman yhden henkilön valtuustoryhmän, ja osaksi Hakamäen toiminnasta kunnanhallituksen varapuheenjohtajan tehtävän hoitamiseen liittyen.

Merkitään, että Petri Hakamäki on vuoden 2023 joulukuussa eronnut Suomen Keskustan valtuustoryhmästä, ja perustanut valtuustoryhmän, jonka nimi on Valtuustoryhmä Petri Hakamäki. Hakamäen siirtyminen valtuustoryhmästä toiseen on muuttanut Janakkalan kunnanhallituksen poliittisia voimasuhteita siitä, mistä lähtökohdasta kunnanhallituksen paikkajako oli päätetty kunnanvaltuustossa edellisten kuntavaalien jälkeen.

Lisäksi kyse on Hakamäen toiminnasta erityisesti Janakkalan kunnanhallituksen jäsenenä, ja viimeksi kunnanhallituksen nimeämän talouden tasapainottamisryhmän jäsenyyteen liittyen.

Tämän vuoksi kunnanhallitus oli esittänyt tilapäisen valiokunnan perustamista. Kuntalain (410/2015) 34 §:n mukaan erottamispäätös koskee koko toimielintä, joten käytännössä asiassa valmistellaan kunnanhallituksen erottamista.

Käytiin keskustelua Hakamäen toiminnasta ja siitä saaduista tiedoista sekä valtuustoryhmästä eroamisen merkityksestä.

Keskustelussa tuotiin esiin, että kynnys tilapäisen valiokunnan perustamiselle ja kunnanhallituksen erottamiselle on oltava riittävän korkea. Lisäksi keskusteltiin mahdollisuudesta puuttua Hakamäen toimintaan kunnanhallituksen varapuheenjohtajana jo ennen kunnanhallituksen erottamista.

Oikeuskirjallisuudessa omaksutun kannan mukaan erottaminen luottamuksen menettämisen perusteella on luonteeltaan ensisijaisesti poliittisen vastuun toteuttamista ja kunnanvaltuustolla on asiassa suuri harkintavalta, jonka puitteissa se voi käyttää myös luonteeltaan poliittista harkintaa. Erottaminen ei saa olla mielivaltaista, ja siinä on noudatettava hallintolain (434/2003) 6 §:stä ilmeneviä hallinnon oikeusperiaatteita.

Julkisuudessa on käsitelty asiaa myös siten, että Keskustan valtuustoryhmä on menettänyt luottamuksensa valtuutettu Hakamäen toimintaan. Tämän vuoksi nostettiin esiin kysymys

siitä, tulisiko Keskustan valtuustoryhmää kuulla asiassa tilapäisen valiokunnan toimesta. Tässä on lähtökohtaisesti kyse Keskustan valtuustoryhmän sisäisestä asiasta, joten valtuustoryhmän kuulemisen todettiin olevan tarpeetonta.

Sen sijaan asianosaisia asiassa ovat kaikki kunnanhallituksen jäsenet, joten heille tulee hallintolain 34 §:n mukaan varata tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta. Kuuleminen päädyttiin toteuttamaan siten, että kunnanhallituksen jäsenille lähetetään kirjallinen kuulemispyyntö ja Hakamäki kutsutaan henkilökohtaisesti kuultavaksi tilapäisen valiokunnan kokoukseen.

Valiokunta päätti, että valiokunnan puheenjohtaja, pöytäkirjan pitäjä ja oikeudellinen avustaja jatkavat asian valmistelua. Valiokunta päätti pyytää hallintojohtaja Maija Nivalaa hankkimaan viranhaltijoilta tarvittavia selvityksiä ja tietoja asian riittäväksi selvittämiseksi. Todettiin, että suunniteltu aikataulu tilapäisen valiokunnan päätösehdotuksen käsittelystä kunnanvaltuuston kokouksessa 22.2.2024 on liian tiukka eikä asiaa saada riittävästi, huolellisesti ja puolueettomasti selvitettyä siihen mennessä.

Päätettiin, että seuraava tilapäisen valiokunnan kokous pidetään 9.2. 2024 klo 13 Janakkalan kunnanvirastossa kunnanhallituksen kokoushuoneessa. Kokouskutsu esityslistaluonnoksineen toimitetaan jäsenille ja varajäsenille ennen kokousta.

8. Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 19:05

Pöytäkirjan vakuudeksi

Rauno Kurki
puheenjohtaja

Esa Ryöppy
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastaminen

Olemme tarkastaneet tämän pöytäkirjan ja todenneet, että se vastaa sitä, mitä kokouksessa oli esitetty.

9.2.2024

Pirjo Kilpeläinen

Anssi Lepistö